

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2008-07-28
meddelad i Vänersborg

Mål nr M 870-08

KLAGANDE

Fjärås Skytteförening

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut den 4 februari 2008 i ärende nr 505-12180-07,
bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om efterbehandling m.m. av skjutbana på fastigheten Hjälms 4:1,
Kungsbacka kommun.

DOMSLUT

Miljödomstolen ändrar det överklagade föreläggandet endast på så sätt att tid-
punkten för när efterbehandlingen ska vara fullgjord flyttas fram till senast den 1
november 2008.

Dok.Id 93905

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-270 200	0521-270 230	måndag – fredag 09:00-16:00
		E-post: miljodomstolen.vanersborg@dom.se		

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun förelade den 15 juni 2007 Fjärås Skytteförening att senast den 1 oktober 2007 utföra följande.

1. Efterbehandla den del av fastigheten Hjälms 4:1, i 300 metersvallen; kulfånget, blinderingsvallen samt sluttningen/branten framför skjutvallen, där Fjärås skytteförening bedrivit skytteverksamhet, vid ett vite av 50 000 kronor, så att föroreningshalterna i kvarvarande massor inte överstiger värden för Mindre Känslig Markanvändning (MKM) avseende bly.
2. I schaktbotten av kulfånget, blinderingsvallen samt sluttningen/branten framför skjutvallen ska samlingsprov uttas för friklassning av kvarvarande massor. Samlingsproven ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium. Värdet på halterna av bly i samlingsprovet får inte överstiga åtgärdskravet, riktvärdet för Mindre Känslig Markanvändning (MKM) avseende bly.
3. Förorenade massor ska efter samråd med tillsynsmyndigheten transporteras bort av godkänd transportör och massorna ska deponeras på godkänd deponi eller behandlas på godkänd behandlingsanläggning.

Fjärås Skytteförening genom ordföranden överklagade nämndens föreläggande men Länsstyrelsen i Hallands län avslog den 4 februari 2008 överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Fjärås Skytteförening får anses ha yrkat att föreläggandet ska upphävas samt utvecklat överklagandet enligt bland annat följande. Frågan om avveckling och efterbehandling av skjutbanan på fastigheten Hjälms 4:1 har handlagts av den gamla styrelsen för skytteföreningen. Föreningens medlemmar fick också besked av den gamla styrelsen att avvecklingen var klar. Vid ett extra årsmöte den 28 mars 2007 avgick denna styrelse och föreningen avvecklades. Samtidigt valdes en interimistisk styrelse för Fjärås Nya Skytteförening, en förening som inte övertagit skjutbanan utan endast har till syfte att fördela den gamla föreningens tillhörigheter såsom priser och föreningsvapen samt skydda den gamla föreningens kulturhistoriska intresse i bygden. Fjärås Skytteförening existerar inte längre och Fjärås Nya Skytteförening kan inte åläggas ansvar för efterbehandlingen av skjutbanan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun har bestritt bifall till överklagandet och framhållit att Fjärås Nya Skytteförening övertagit det miljö-

mässiga ansvaret för föreningen på platsen även om denna tillkommit under tid då annan styrelse fanns för föreningen.

DOMSKÄL

Miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att Fjärås Skytteförening, oavsett styrelsens sammansättning och om föreningen har ett nytt namn, har ett ansvar för efterbehandlingen av skjutbanan och därmed är rätt adressat för nämndens föreläggande. Det har inte heller i övrigt framkommit skäl att upphäva föreläggandet. Tiden för fullgörande av föreläggandet ska dock flyttas fram.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Formulär D)

Överklagande ska ges in till Vänersborgs tingsrätt, miljödomstolen, senast den 18 augusti 2008 och vara ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen. Prövningstillstånd krävs.

På miljödomstolens vägnar

Jonas Sandgren

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jonas Sandgren och miljørådet Nils-Göran Nilsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BESLUT

1 (4)

2008-02-04

505-12180-07

Sändlista

Överklagande av Nämndens för Miljö- och Hälsoskydds, Halmstads kommun, beslut 2007-06-15, § 82; föreläggande om efterbehandling m.m., Hjälms 4:1, Kungsbacka kommun

Beslut

Länstyrelsen avslår överklagandet.

Detta beslut kan överklagas till Miljödomstolen enligt bilaga.

Ärendet

Nämnden för Miljö- och hälsoskydd i Kungsbacka kommun (ref. nedan nämnden) har i beslut 2007-06-15 – § 82 – med stöd av 26 kap. 9, 14, 21, och 22 §§, 10 kap 1-2 och 4 §§ samt 2 kap 8 § miljöbalken förelagt Fjärås Skytteförening enligt följande:

1. Efterbehandla den del av fastigheten Hjälms 4:1, i 300 metersvallen; kulfånget. Blinderingsvallen samt sluttningen/branten framför skjutvallen, där Fjärås skytteförening bedrivit skytteverksamhet, vid ett vite av 50 000 kronor, så att föreningshalterna i kvarvarande massor inte överstiger värden för Mindre Känslig Markanvändning (MKM) avseende bly.
2. I schaktbotten av kulfånget, blinderingsvallen samt sluttningen/branten framför skjutvallen ska samlingsprov uttas för friklassning av kvarvarande massor. Samlingsproven ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium. Värdet på halterna av bly i samlingsprovet får inte överstiga åtgärdskravet, riktvärdet för Mindre Känslig Markanvändning (MKM) avseende bly.
3. Föreningens massor ska efter samråd med tillsynsmyndigheten transporteras bort av godkänd transportör och massorna ska deponeras på godkänd deponi eller behandlas på godkänd behandlingsanläggning.

Efterbehandlingen ska vara utförd senast 2007-10-01. När efterbehandlingen påbörjas ska det anmälas till nämnden för Miljö- och Hälsoskydd. Senast tre månader efter utförd behandling ska en rapport som visar hur föreläggandet uppfyllts redovisas till nämnden för Miljö- och Hälsoskydd.

Föreningen har i skrivelse 2007-07-06 överklagat nämndens beslut. I överklagandet får på anförda skäl anses yrkas att nämndens beslut skall upphävas.

Motivering

Fjärås Skytteförening har — enligt i ärendet förebringade och obestridda uppgifter — existerat i obruten följd sedan lång tid tillbaka, däribland under tid under vilken den

2008-02-04

505-12180-07

förorenande (skytte-)verksamheten bedrivits på platsen — fastigheten Hjälms 4:1. Föreningen existerar alltjämt och utgör en juridisk person som självständigt kan ådraga sig rättsliga förpliktelser.

Av 26 kap 9 § MB (miljöbalken) framgår bl.a. att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas. Vidare framgår att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får tillgripas.

Av 26 kap 22 § MB framgår bl.a. att den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att även i andra fall än som avses i 14 kap. 7 § MB utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Om det är lämpligare kan tillsynsmyndigheten i stället föreskriva att en sådan undersökning skall utföras av någon annan och utse någon att göra undersökningen.

Tillsynsmyndigheten har enligt nyss nämnda bestämmelse möjlighet att uppdra åt någon annan än verksamhetsutövaren att utföra undersökningen — alltså fristående expertis med särskild sakkunskap på det aktuella området.

I miljöbalkens portalparagraf — 1 kap 1 § — anges att bestämmelserna i balken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Vidare framgår att miljöbalken skall tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan.

Av 2 kap 1 § MB framgår att vid tillsyn enligt balken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön.

Av 2 kap 8 § MB framgår att alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap MB.

Enligt såväl tidigare som nuvarande miljölagstiftning och praxis på området är den som orsakat en förorening ansvarig för att skador och olägenheter till följd av denna avhjälpas. Principen om förorenarens ansvar att förebygga eller avhjälpa olägenheter (Pollüter Pays Principle, PPP) är internationellt vedertagen och kommer till uttryck i 2 kap. 8 § MB. I denna bestämmelse stadgas bl.a. att alla som vidtagit en åtgärd som

2008-02-04

505-12180-07

medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps. Av förarbetena till miljöbalken framgår att skyldigheten i princip bör kvarstå till dess olägenheterna har upphört, oavsett om verksamheten lagts ned eller överlåtits (prop. 1997/98:45, del 1, s. 234).

Enligt 10 kap 2 § MB kan både tidigare och nuvarande verksamhetsutövare göras ansvarig för föroreningar. Att kraven kan ställas på en nuvarande verksamhetsutövare är något som vinner stöd i förarbetena till 10 kap. (prop. 1997/98:45 s. 361). Detta synsätt överensstämmer även med den praxis som utvecklats under miljöskyddslagen (1969:387) och som innebar att den som tar över en verksamhet i princip övertar såväl rättigheter som skyldigheter (se bl.a. Koncessionsnämndens beslut 126/91 och B 156/96). Det sagda gäller såväl ansvaret för utredningar om och kartläggning av föroreningarna som efterbehandlingsåtgärd.

Av underlaget för nämndens beslut och numera föreliggande utredning i ärendet finns fog för antagandet att marken på de aktuella platserna kan vara förorenat till följd av skytteverksamhet som bedrivits av Fjärås skytteförening på platsen. För att träffas av bestämmelserna om efterbehandlingsansvar krävs inte att föreningen tillkommit under den nuvarande (interims-)styrelsens tid. Fjärås Skytteförening får i sin egenskap av självständigt rättssubjekt anses ha övertagit det miljömässiga ansvaret för föroreningen på platsen, detta även om föreningen — på sätt som anförs i överklagandet — till utslutande del tillkommit under tid då annan styrelse fanns för föreningen. Ansvaret för efterbehandling bedöms således inte vara avhängigt att den förorenande verksamheten på platsen skett under nuvarande (interims-)styrelsens tid. Såvitt framkommit har Fjärås skytteförening bedrivit skytteverksamhet på platsen under tiden 1911- 2006.

I sammanhanget bör beaktas att det i nuläget delvis endast är fråga om åläggande att genomföra undersökningar till följd av en presumerad föroreningssituation (nämndens beslut p 2).

Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen att finns fog för förelägganden av den art som nämnden nu beslutat om. Vad som anförts i överklagandet föranleder inte annat ställningstagande. Överklagandet ska följaktligen avslås.

I handläggningen av detta ärende har deltagit chefsjurist Peter Ardö och länsjurist Ulf Ståhl. Vidare har deltagit miljöhandläggare Per Gullbring.

Peter Ardö

Ulf Ståhl

Bilaga

Anvisningar om hur man överklagar till Miljödomstolen

LÄNSSTYRELSEN

BESLUT

4(4)

2008-02-04

505-12180-07

Sändlista

Fjärås Skytteförening,

Fjärås (delg.kv.)

Nämnden för Miljö- och Hälsoskydd i Kungsbacka kommun (lösbrev)